1926-09-17

AFSENDER
Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER
Louise Brønsted

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Da

Dateringsbegrundelse:
Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:
Planen med Bes: Astrid havde foreslået, at Ellen/Bes Brønsted skullehjælpe hende med at maskinskrive Søibergs nye roman mod betaling.
Adam Afzelius har været i Malmø: Alfred Goldschmidt, som var Astrids eksmand og far til Ina/Sjums Goldschmidt, boede i Malmø.
Astrid lejede en tid en have i Hareskov, og hun fik bygget en kopi af barndommens legehus, Thorpedeaborg, på grunden. efter lejemålets ophør havde hun lov til stadig at benytte bygningen.
Oversættelsen: Astrids bog "Den Synske. En moderne Spaakvindes Optegnelser" var ved at blive oversat til engelsk for at blive trykt i et magasin.
Hauser kan være flere personer. Dr. Hansen, Dr. Larsen, Zeuthen, Dich og Frk. Ludvigsen kendes ikke.

Afsendersted:
København F, 4, Rolfsvej 17

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):
Adressen er skrevet på kuvertens bagside

Modtagersted:
Conn. U.S.A., New Haven, 106 Bishop St, c/o Malcom

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):
Adressen c/o Prof Dr. V.K. La Mer, Chemical Department, Columbia University, New York City er skrevet på kuvertens forside og overstreget. Til venstre for den er adressen c/o

Malcolm skrevet.

Omtalte personer:
Adam Afzelius
Agnes Afzelius
Kaj Afzelius
Alhed Marie Brønsted
Ellen Brønsted
Else Birgitte Brønsted
Johannes Nicolaus Brønsted
Peter Oluf Brønsted
- Frank, sangerinde
Alfred Goldschmidt
Ina Goldschmidt
Johannes Hohlenberg
- Larsen, chef i Rossia
- Rastrup
Harriet Rastrup
Janna Schou
Rudolf Steiner
Harry Søiberg
Minna Warberg
- Weirsøe

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske Arkiv, BB8418

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Det er denne dag 21 år siden, at Astrid Warberg fik datteren Ina/Sjums.
Hr. Larsen er væk fra kontoret et par timer, så nu skriver Astrid brev i arbejdstiden.
Planen med, at Ellen/Bes Brønsted skulle renskrive Søibergs bog, var god, men arbejdet varer jo ikke evigt.
Ina begynder 1. nov. som Astrids husbestyrerinde.
Adam Afzelius har besøgt Alfred Goldschmidt i Malmø, og mødet gik godt. Astrid håber på fremover at få fred med Alfred.
Astrid er glad for Agnes og Adam Afzelius, men ikke for Adams far.
Man har haft et træf med kaffe og hygge i Thorpedeaborg.
Rastrups har boet en tid i Brønsteds hus, og nu cykler de hjem.
Astrid skal holde fest i Hareskov med sangerinde, klaver- og violinspil, vin, smørrebrød mm. Hun har fået syet nyt tøj til anledningen.
Mon Louise Brønsted har tid til at besøge Astrids oversætter i New York?
Astrid og Janna/Nus Schou går morgenture.

TRANSSKRIPTION

[På kuvertens forside:]
3
Fru cand polyt. Louise Brønsted
c/o Prof Dr. V.K. La Mer
Chemical Department
Columbia University
New York City
U.S.A.
[Fire af linjerne i adressen er overstreget. Til venstre for den er med anden skrift indsat:]
c/o Malcolm
106 Bishop St
New Haven
Conn.
[På kuvertens bagside er påklistret en lap papir med teksten:]
Afs.
A Warberg
Rolfsvej 17 4
Copenhagen F
(Denmark)
[Under teksten en tegning med indsatte pile - ligner et vejkryds med angivelse af kørselsretninger)

[I brevet:]
Rossia. 17 Sept. 1926.

Kæreste Lugge! Der er langt til Amerika, og der kan ske meget imellem hvert Brev, der når frem; jeg synes, der sker så meget nu bestandig. Men allerførst Tak for dit indholdsrige Kort - hvor er det i Grunden forunderligt, at sådan en lille åben, tætbeskreven Lap Papir ganske alene kan gå den lange Vej over Hav og Land og nå hertil - ligeså fin og klar, som da du sendte den afsted - på mange Områder er der dog god Orden i Verden.
I Dag er det 21 År siden jeg fik Sjums - det er i den Anledning, at jeg synes der må festes med et Brev til dig - det tør tilmed foregå ret fredeligt - og med Blæk - idet Hr Larsen har forladt Kontoret med den Besked, at han blev væk et Par Timer; nu har jeg for Samvittighedens Skyld gjort alt mit Arbejde, så jeg er helt à jour med alt det løbende - og så kan vi i god Ro få en lille Sludder.
Min Plan med Bes var jo nok god - men jeg havde bare ikke taget i Betragtning, at Søibergs Bog jo ikke varer evigt - vi er allerede langt over Halvdelen; Bes har jo fået det hver Lørdag - Søndag - når jeg er i Hareskov hun har tjent 17 Kroner hidtil, ["hidtil" indsat over linjen] som da også er Penge - og tillige en god Øvelse - vi får dem, når Bogen er færdig, han er en prompt Betaler.
Desuden - er det Planen - er det nu slået fast, at Sjums kommer 1ste November og bliver min Husbestyrerinde! Det er jo i og for sig en meget stor Begivenhed for os begge to!
Adam Afzelius har været i Malmø nu i Torsdags, og det skal være falden udmærket ud; hvilket vel altså må betyde, at Alfred har syntes om ham - og siden han nu pludselig gav Lov til, at Sjums må være hos mig - det har ellers kneben svært med det - han havde først tilbudt hende, at hun måtte komme til Frankrig eller Tyskland - noget hun før forgæves har bedt om - men nu var hun jo ikke oplagt til dèt.
Jeg forestiller mig - og Sjums med - at Alfred efterhånden kan lirkes til at komme op på Rolfsvej - først når kun Sjums er der - siden gradvis jeg - for tænk hvor rart for alle Parter, hvis vi kunde komme til at stå lidt venskabeligt overfor hinanden - og er der Grund til andet nu efter så mange Års Forløb! han gør sig jo så ensom og får det så trist på den anden Måde -. Det er kunstig for mig pludselig at være dumpet så voldsomt ind i denne nye Familie - det er, som om jeg har kendt Agnes altid - hvor er hun dog sød og frisk og naturlig; jeg var derude en Aften, hvor Fatter Afzelius også var der - men ham bryder jeg mig nu ikke noget om - skønt vi jo er Meningsfæller - han er meget ivrig Antroposof. Men han interesserer mig ikke desto mindre slet ikke. Derimod synes jeg

vedvarende ganske godt om Adam - jeg tror, han er en sød Fyr; desuden var Rastrups der den Aften; Harriet har da udviklet sig voldsomt til sin Fordel - hun var ganske henrivende - hvor er hun dog vidunderlig smuk - og en dejlig Stemme har hun også. Rastrup er et prægtigt Menneske - han og jeg faldt øjeblikkelig sammen og det var også med ham, som om vi have kendt hinanden altid - du kan tro, at vi kan snakke sammen! man må også derude have fået nogen Sympati for mig, i hvert Fald efterkom de alle med stor Begejstring min Invitation til Hareskov til i Søndags - Fru A fx. Inse - og Rastrups - trods det halvdårlige Vejr kom de cyklende derud alle 4 - vi havde netop opgivet dem og sad nede i Thopedeaborg ved en yderst hyggelig Kop Kaffe - med et lille Petroleumsapparat, der stod og småvarmede henne på Køkkenbordet - så kom de myldrende; vi blev siddende dernede allesammen - Dich lavede hurtig mere Kaffe og smurte mere Brød til Marmeladen - og vi havde en storartet Eftermiddag; nu spekulerer vi jo vanvittig på Livsstilling til Rastrups - de har jo snart ikke flere Penge - men derimod er Harriet på 4 Måned; Agnes har sagt, at nu kunde de ikke længere lægge Beslag på Jeres Gæstfrihed - de har jo sovet hos Jer - men spist og været hos Agnes, så i Dag skulde de cykle hjem til Vesterlyng - hvad det nu er bleven til - for det øsregner.
Rastrup hentede ig heroppe igår for at få en hel Masse Steiner-Bøger (ja, Lugge - han har læst èn - og vil nu have fat i så mange som mulig!) - men i Mellemtiden havde jeg ringet hjem, og da der ikke var kommen Søiberg Manuskript, så Aftenen mod Sædvane var fri, så spurgte jeg Rastrup, om han ikke vilde med hjem, spise Middag hos mig, og så kunde vi tale sammen - og det var han vældig med på - vi talte uafbrudt på hele Hjemvejen - og siden hjemme lige til Klokken 9, da jeg syntes, han måtte hjem til Harriet, som længtes efter ham, og de skulde jo starte Kl 6 næste Morgen - så drog han afsted - med et helt lille Bibliotek på Cyklen - hvor er det
II/
dog herligt sådan ganske uventet at møde en glødende begejstret Meningsfælle!
Nå - du ser lidt forstemt ud - vi forlader dette.
I Morgen - Lørdag, som er vores næstsidste Hareskov weekend - skal vi have en lille fest derude - det var til en Begyndelse mig, der havde indbudt den lille russiske Frk Frank heroppe fra til at komme ud og synge - hun synger som en Engel - eller dog som en Nattergal - eller i hvert Fald vidunderligt. Vi har haft hende derude engang før - Dr. Larsen er meget begejstret for hende, og da han hørte, hun skulde komme igen, syntes han det var morsomt at arrangere en hel Musikaften, så nu har han indbudt Dr.

Hansen fra Kuranstalten - som synger en Fru Zeuthen - som spiller Klaver ["Klaver" indsat over linjen] visnok gift med en Zeuthen fra Fogdarød - men nu skilt.), desuden vil vores Doktor spille Violin, hvilket han gør meget smukt; jeg har bedt Hohlenberg, som spiller Violin og Klaver - så vi bliver efterhånden 8 - med os selv - 9 med Nus, som har fået Lov at være oppe - hun var i Anl. af Festen et Ærinde i Hareskov igår - helt alene! hun var meget stolt - blev hverken fulgt til Sporvogn eller Bane.
Je har lavet Deviser - til de sidste hører da, synes jeg da, disse to - - til Dr. Hansen, som skal være meget tilbedt af Damerne -
Når Dr. Hansen for Damerne synger kan den langt bedre en Steinach forynger.
og til Hohlenberg -
Hr. Hohlenberg - hyldet i Visdommens Toga
en Kender af Keops og Hauser og Yoga!
- det sidste lyder da af noget!
Festen skal begynde med Vin nede i Doktorens store pragtfulde Havestue - derpå Musik oppe i min do.do. Altanstue ovenpå - og ud på Aftenen serveres Smørrebrød m Snaps og Øl nede i Fru Weirøes kæmpestore, trefags Spisestue, som den Aften skal oplyses alene med Stearinlys - som til dels anbringes på de høje Paneler langs Væggene og dels på det store Bord. Fru Weirøe har helt igennem det rette Kunstnersind også hendes Livskunst er vidunderlig - så Festen skal nok blive god. Frk Frank og Hohlenberg overnatter - sidste nede i Thopedeaborg; de andre menes at ville tage Bil til Bagsværd - så vi er uafhængige af Toget. - Dich har siddet og syet mig et henrivende, hypermoderne Kostume af en gammel blommefarvet Silkekjole, som Minna engang har foræret mig - af Nederdelen en smuk lang Kosakbluse - og af Livet, der var med grå Broderier - en stram, kort Nederdel - lysegrå Strømper og sorte Ruskindssko fandtes - så hele Gallatoilettet har bogstavelig ikke kostet en rød Øre - og er dog aldeles nydeligt - over Kosakken Sjumses brogede Pariserhalsbånd, som hun havde med hjem til mig - engang imellem er det nu dejligt at have noget pænt på. -
Har du ikke Lyst at hilse på min amerikanske Oversætterinde i New York Frøken Elisabeth Ludvigsen - 246 Fifth Avenue New York City - hvis du kommer der i Nærheden - forresten er det måske naivt af mig at foreslå det - jeg tænker mig, at Afstandene i New York er så store, at man overhovedet ikke kommer i Nærheden af hinanden.
For jeg har vel skreven om det med Oversættelsen? Ja, det har jeg.
åh, hvor det regner! og vi havde aftalt, at Nus skulde gå mig i Møde - et helt nyt Arrangement, som vi havde glædet os sådan til. I Dag begyndte vi

atter med vores små Morgenture - Kontortiden er nu atter Kl. 9 - nu går vi hjemmefra lidt før 8, og så kan jeg nå at følge hende helt op på Skolen - vi er begge så glade ved den lille Morgentur.
Ja, så var der vist ikke mere dennegang - jeg har sagt til dine Unger, at de burde cykle ud til Hareskov og hilse på mig - hvilket de også synes!
Vort Lejemål hører op 1ste Okt - men Thopodeaborg har vi jo - og jeg tænker, vi oftere tager derud om Søndagen.
Så Farvel for dennegang - og endnu engang Tak for det indholdsrige Kort; jeg glæder mig over, at du har så meget Udbytte af Rejsen - ja, hvor må det være svimlende - men også opbyggende og styrkende for ens fremtidige Liv og Virksomhed. Hvad siger Peter?
Hilsner til Jer alle tre!
Din Dis

3

KØBENHAVN
12-1 E
18 · IX
1926
K

KØBDA[illegible]E
VAR[illegible]

DANMARK
30 ØRE 30

Fru cand. polyt. Louise Brønsted
~~c/o Prof. Dr. V. K. La Mer~~
~~Chemical Department~~
~~Columbia University~~
~~New York City~~

c/o Malcolm
106 Bishop St
New Haven
Conn.
U.S.A.

3/5

572
234
338

BB8418

afs. A Warberg
Ralfsvg 17 I
Copenhagen F.
(Denmark)

Russia. 17 Sept. 1926.

Kæreste Lügge! Der er langt til Amerika, og der kan ske meget imellem hvert Brev, der når frem; jeg synes, der sker så meget nu bestandig. Men allerförst Tak for dit indhaldsrige Kort – hvor er det i Grunden forunderligt, at sådan en liele åben, tæthe skreven Laß Papir ganske alene kan gå den lange Vej over Hav og Land og nå hertil – ligeså fin og klar, som da du sendte den afsted – på mange Områder er der dog god Orden i Verden.

I Dag er det 21 År siden jeg fik Sjunne – det er i den Anledning, at jeg synes der må festes med et Brev til dig – det tör tilmed foregå ret fredeligt – og med Blæk – idet Kr Larsen har forladt Kontoret med den Besked, at han blev væk et Par Timer; nu har jeg for Samvittighedens Skyld gjort alt mit Arbejde, så jeg er helt à jour med alt det löbende – og så kan vi i god Ro få en liele Slidder.

Min Plan med Bes var jo nok god – men jeg havde bare ikke taget i Betragtning, at Soibergs Bog jo ikke varer evigt – vi er allerede langt over Halvdelen. Bes har jo fået det hver Lördag – Söndag – når jeg er i Slaveskov,

Hild

hun har givet 17 Kroner, som da
også er Penge – og Sølv er godt
Guld – vi prøve dem, når Bogen er
færdig, han er en prompt Betaler.
Desuden – in Det. Planen – er det
nu slået fast, at Gunnes kommer
jeg og Aliner min Søs-
ter Søndenhen og Aliner min Søs-
ter overraskede! Det er og for mig
en meget stor Begivenhed for os begge to!
Adam Aprelium har været i Malmö
nu i Torsdags, og det skal være
fulden indundertegnet ud, hvilket mel
ekko nu betyder, at Alfred har sagt
om ham – og siden han nu pludselig
gav Lov til, at Gunnes nu måtte ha mig –
det har ellers Anchen sudset med det –
han havde givet tilkendt hende, at hun
måtte komme til Frankrig eller Tyskland
– noget hun fik forgæves har ledt om –
men nu var hun jo ikke afløst til det.
Og forestiller mig – og Gunnes med – at
Alfred efterhånden kan lukke til at
komme og på Balfoug – først nås
hun jeres e der – siden Gradenigo –
– for tænk, hvad rart for alle Parter,
hvis vi kunden komme til at slå lidt
rumhaftelight mere for hinanden – og er
det dog Gavnet til andet nu efter så
mange Aars Forløb! Jeg går op i 10 år
ensom og får det så trist Gudeen ameen
Måde –. Det er umuligt for mig pludselig
at være dumpet så haldorsnud ind i
denne nye Familie – det er som om jeg
har kendt Agnes altid – hvad er hun
dog ædt og Ærlig og naturlig; jeg var dende
en Aften, Vores Tanker Afs. afslø hinanden –
men Hans Kryder på mig nu ikke noget
om – storst vi jo er Hemmeligheder –
han er meget vrang Anlægsdrag. Men han
virkeserne mig ikke derfor mindre ædel ikke
dermed sagde, og nedvarende gamle
godt om Adam – jeg tror, han er en
sød Fyr. Begiden var Rasmussen der
den Aften. Harriet har da udviklet mig
haldsomt til sin Fordel – hun var
ganske henrivende – hvad er hun dog
vidunderlig skønt – og en dejlig Stemme
har hun også. Rasmussen er et prægtigt
Menneske – han og jeg fandt hyl-
blikkelig sammen og det var godt
med ham, som om vi havde kendt
hinanden altid – du kan tro, at vi
kom snakke sammen! man vil op-
derile hans fuld megen Sympati for
mig, ikkun Fred Ekkerborg de alle
med stor Begejstring min Fuldmagt
til Slaveskov til i Onsdags – i øvrigt
Fuse – og Rasmussen – hvad det halv-
dårlige Nyt bar de overslende dermed
alle 4 – vi havde netop opgivet den
og sad nede i Tropedeahaven med en
Glemmet hyggelig lille Kaffe – med

BB8418

et lille Petroleumsapparat, der stad
og småvarmede hennes på Kökkenbordet
— så kom de myldrende; vi blev
siddende dernede allesammen — Diels
lavede hurtig mere Kaffe og smurte
mere Bröd til Marmeladen — og vi
havde en storartet Eftermiddag; nu
spekulerer vi jo vanvittig på Kins-
stilling til Rastrups — de har snart
ikke flere Penge — men derimod er
Harriet på 4 Måned; Agnes har sagt,
at nu kunde de ikke længere lægge
Beslag på feres Gæstfrihed — de har jo
sovet hos fer — men spist og været
hos Agnes, så i Dag skulde de cykle
hjem til Vesterlyng — hvad det nu
er bleven til — for det ösregner.
Rastrup henkede mig herappe igår
for at få en hel Masse Steiner-Böger
(ja, Lugge — han har lært ein — og vil
nu have fat i så mange som muligt!) —
men i Mellemtiden havde jeg ringet hjem,
og da der ikke var kommen Sorberg
Manuskript, så Aftenen med Sædvane
var fri, så spurgte jeg Rastrup, om han
ikke vilde med hjem, spise Middag
hos mig, og så kunde vi tale sammen
— og det var han vældig med på —
vi talte uafbrudt på hele Hjemvejen —
og siden hjemme lige til Klokken 9,
da jeg syntes, han måtte hjem til
Harriet, som længtes efter ham — og de
skulde jo starte Kl 6 næste Morgen —
så drog han afsted — med et helt lille
Bibliotek på Cyklen — hvor er det

II/ dag herligt så dan gamske uventet
at möde en glädende begejstret
Meningsfælle!
Nå – du ser lidt forstemt ud –
vi forlader dette.
7 Morgen – Lördag, som er vares
nærtsidste Hareskov weekend –
skal vi have en liele Fest derude –
det var til en Begyndelse mig, der
havde indbudt den liele russiske
Frk Frank herappe fra til at komme
ud og synge – hun synger som
en Engel – eller dog som en Nather-
gal – eller i hvert Fald vidunderligt.
Vi har haft hende derude eng aug
får – Dr. Larsen er meget begejstret
for hende, og da han hörte, hun
skulde komme igen, syntes han
det var morsomt at arrangere
en hel Musikaften, så nu har
han indbudt Dr. Hansen fra Kur-
anstalten – som synger en Fru
Zeuthen – som spiller Klaver (mistaak
gift m en Zeuthen fra Fogdaröd – men
nu skilt.), derudem vil vares Dalthar
spille Violin, hvilket han jör meget
smukt; jeg har bedt Hahlenberg,
som spiller Violin og Klaver – så vi
bliver efterhanden 8 – med os selv –
9 med Nus, som har fået Lov at

mere oppe – hun var i Aftl. af Farven
et Øjeblik i Ansigtet og – helt
alene! hun var meget stolt – blev
meeben fulgt til Vognen eller Bane.
Jg har lånet Denisen – ikke selv
mindre gode – til de sidste hører
dog, ogsaa Jy da – direkte –
til Dr. Klausen, som skal være meget
tilfreds af Damerne –
Nu Dr. Klausen for Damerne synge
han den langbedre end Reinach fortryger.
og til Stahlenberg –
Hr. Stahlenberg hyldet i Visdommens Tøga
er Bender af Reaps og Klausen og Yogi!
– den sidste lyder da af noget!
Festen skal begynde med Vin
nede i Dahlerups store prachtfulde
Skaneskue – derpaa kunstig oppe i
min do. do. Aftenskue overpaa –
og ud paa Øjeblikken serveres Champa-
gne en Thaps og Øl nede i Fru
Weissies Dampskibe, hefaas Pave-
skue, som den Aften skal afslutes
alene med Skarenlys – som
til dels anbringes paa de høje
Paneler langs Væggene og dels paa
det store Bord. Fru Weissie har
hele gennem det rekke Kunstnersind
og hendes Livsdumst er videndelig
– nu Festen skal nok blive godt.
Jeg Frank og Stahlenberg overnatte
– sidste nede i Rapedesbang, de
andre menes at ville tage til
til Bagsunderd – nu vi er uafhængige
af Paget – Jeg har oddet og syet
mig et henrivende, kopermaderne
Skrotkjole af en gammel Blomme-
karnet – ikke kjole som Minna engang
har fordret mig – af Skendelen en
smuk lang Kobaltblue – og af Vivel,
der var med grønt Broderier – en
Skram fordt Hatteel – lysegrønt Stroper
Store Ostrichfjer – fandt – nu hele
Gudelaviletklet har begyndt mig
ikke herlet en rød Ske – og for dog
ikke nydelst – over Kasaskem Gentes
kogede Parisernalshand, som hun handle
med hjem til mig – engang imellem vi
det min Degst at have noget grønt paa. –
Las du ikke Lyst at lige paa min
amerikanske Overskriveride: New York
Fifteen Elizabeth Lidtopen – 246 F. 4th Avenue
New York City – hvis du komme der i
Nærheden – forresten er det mere
naivt end mig at foreslaa det – jeg
tænke mig, at Afstandene i New York
er saa store, at man overhoved ikke
kommer i Nærheden af hinanden.
For jeg har vel skrevet om det
med Overskriveren? Ja, det har jeg.

BB 8418

Åh. hvor det regner! og vi havde
aftalt, at Nus skulde gå mig i Møde
– et helt nyt Arrangement, som vi
havde glædet os sådan til. I Dag
begyndte vi atter med vores sunde
Morgentur – Kontortiden er nu
atter Kl. 9 – så går vi hjemmefra
lidt før 8, og så kan jeg nå at
følge hende helt op på Skalen –
vi er begge så glade ved den lille
Morgentur.

Ja, så var der mist ikke mere
dennegang – jeg har sagt til deine
Ungver, at de burde cykle ud til
Haraskov og hilse på mig –
hvilket de også synes! Ved
Vort Sejemål bliver op 1 Okt –
men Thapedeabog har vi jo –
og jeg tænker, vi aftes tager derud
om Søndagen.

Så Farvel for dennegang –
og endnu engang Tak for det
indholdsrige Kort; jeg glæder
mig over, at du har så meget
Udbytte af Rejsen – ja, hvor
må det være svimlende – men
også opbyggende og styrkende
for ens framtidige Liv og Vik-
sombed. Hvad siger Peter?
Hilsner til for alle tre!

Din Dis